

POHJOLA NORDEN #1/21

POHJOLA-NORDENIN LEHTI / POHJOLA-NORDENS TIDSKRIFT

8 VINKKIÄ KOTI-
POHJOISMAISTUMISEEN
FINT ATT HA VÄNNER
I NORDEN

LIITY
JÄSENEKSI!
22 €

NORDISKT SAMARBETE
INTE EN SJÄLVKLARHET

POHJOLA
NORDEN

Tekisikö mielesi merimaisemiin tuulettumaan?

Punaisilla laivoilla nautit Itämeren parhaasta keittiöstä ja säätät ostoksissa maahintoihin verrattuna!

Hyödynnä Pohjola-Nordenin jäsenhinnat ja varaa Vuorokauden risteily Turusta tai suuntaa Helsingistä Tallinnaan.

Lue lisää jäseneduista ja varaa matkasi vikingline.fi/edut/pohjola-norden

Längtar du efter att kasta loss till havs?

Ombord på de röda båtarna njuter du av Östersjöns bästa kök och dina inköp gör du till förmånligare priser än i land!

Utnyttja Pohjola-Nordens medlemspriser och boka en Dugnskryssning från Åbo eller styr kosan mot Tallinn från Helsingfors.

Läs mer om medlemsförmånerna och boka din resa på vikingline.fi/formaner/pohjola-norden

VIKING LINE

Pääkirjoitus Ledare.....	4
Yhteispohjoismainen rokoteohjelma seuraava askel?.....	6
Coronatidens vi och de	8
Korona-ajan me ja ne.....	9
Nordiskt samarbete och coronatidens verksamhet	12
Nordiskt samarbete inte en självklarhet.....	16
Ble nektet adgang til finsk universitet	18
Ei pääsyä suomalaiseen yliopistoon.....	20
Pohjola-Nordens skolverksamhet.....	22
Pohjola-Nordenin kouluala.....	22
Norden i Skolan.....	24
8 vinkkiä kotipohjoismaistumiseen	25
Fint att ha vänner i Norden/ Ystävystarinan alku.....	26
Onko Suomi Pohjoismaa?	29
Ny antologi på svenska, meänkieli och finska	32
Korsord & Sarjakuva.....	36
Tule jäseneksi / Bli medlem	37

6

Yhteispohjoismainen rokoteohjelma seuraava askel?

8

Korona-ajan me ja ne

12

Nordiskt samarbete och coronatidens verksamhet

18

Ble nektet adgang til finsk universitet

POHJOLA-NORDEN AIKAUSLEHTI / TIDSKRIFT, ISSN 1456-7644 (painettu) ISSN 1799-781X (verkkojulkaisu)
Päätoimittaja / Chefredaktör: Michael Oksanen Toimitussihteeri / Redaktionssekreterare: Susan Neffling
Osoite / Adress: Topeliuksenkatu 20 / Topeliusgatan 20, 00250 Helsinki / Helsingfors, Puh. / tfn 09-4542
080, pn@pohjola-norden.fi, www.pohjola-norden.fi Ilmoitusmyynti / Annonsförsäljning: Michael Oksanen,
michael.oksanen@pohjola-norden.fi, Ulkoasu ja taitto / Layout och ombrytning, Grano, Paino / Tryckeri,
Grano, Helsinki / Helsingfors. Painos / Upplaga 7 500 kpl / st. 2/2021 ilmestyy lokakuussa / utkommer i mars.
Hinta 25€/ vuosikerta. Pris 25€ årgång. Kansikuva / Omslagsbild: Canva-kuvapankki, Pohjola-Norden ry:n
jäsenlehti. Pohjola-Norden rfs medlemstidning.

Dagen då allting förändrades

Tänk er att 23.3.1962 undertecknade ministrarna i Norden det så kallade Helsingforsavtalet som ett bevis på att man ville uppnå en stark och hållbar nordisk sammanhållning. En av de viktiga punkterna i avtalet var att ”främja den nära gemenskapen”. Man ville alltså med ett officiellt dokument styra utvecklingen inom de nordiska länderna till att utifrån nationella beslut och lagstiftning också alltid tänka på den nordiska dimensionen.

HAR MAN LYCKATS i denna strävan? Ja, man kan väl konstatera att man i många år har haft en utveckling i de nordiska länderna som gjort det möjligt att inom många olika sektorer öka samarbete, och utveckla Norden till ett av världens mest och bäst utvecklade gemenskaper. Sedan vet vi att egna intressen även spelat in i lagstiftningsarbetet och som sedan lett, och leder, till vad man kallar för gränshinder.

NU NÄR VI FÖR FÖRSTA GÅNGEN på flera decennier har en världsomfattande kris, coronapandemin, sätts den nordiska gemenskapen verkligen på spel. Utan förvarning slår pandemin hårt åt våra länder. Beslutsfattarna, liksom alla specialister, är överrumplade, och smått i panik börjar länderna agera var för sig. Detta leder till den situation vi har idag, där man bör uppvisa pass för att åka över gränserna, ja om man ens får åka över gränserna. Vi har ingen gemensam strategi om framtiden, vaccinationer eller upphämtning efter krisen.

VAD MERA STÅR DET i Helsingfors avtalet? Jo att man vill ”främja den nära gemenskapen inom kulturuppfattningen”. Samtidigt har Nordiska ministerrådet tagit fram en strategi

för 2030 där man mer heller mindre helt glömmer bort kulturen och via detta, enligt mig, även gemenskap och utbildning. Jag förstår och stöder å det varmaste att Norden skall vara en föregångare inom hållbarhet och klimatfrågor men min fråga är; vad händer då man naggar samarbets viktigaste grundstenar i kanten? Jag ser att man endast kan uppnå framsteg inom hållbarhets- och klimatarbetet genom att stärka nordiskt samarbete via kultur och undervisning som uppfostrar nya nordister och på så sätt möjliggör starkt samarbete även i framtiden. Om vi nu drar bort finansieringen som möjliggör nordiskt samarbete i daghem, skolor och på fritiden för barn och unga, när och hur skall dom då få kännedom om det nordiska samarbetet?

SÅ BÄSTA NORDISTER nu behövs allas vår insats till att aktivt delta i arbetet med att synas och höras, och påminna beslutsfattarna om vad Norden och nordiskt samarbete är. Via Pohjola-Norden kan du vara med och påverka och få din röst hörd. Tillsammans kan vi då återigen njuta av en stark gemenskap och njuta av vänskap även om vi i framtiden ibland gör det på distans!

Trevlig Nordens dag!

MICHAEL OKSANEN
GENERALSEKRETERARE / PÄÄSIHTEERI

Päivä, jolloin kaikki muuttui

Ajatelkaa, että 23.3.1962 pohjoismaiset ministerit allekirjoittivat niin kutsutun Helsingin sopimuksen osoituksaksi siitä, että haluttiin saavuttaa vahva ja kestävä pohjoismainen yhtenäisyys. Yksi sopimuksen tärkeimmistä kohdista on "edistää yhteenkuuluvaisuuden tunnetta". Tahtotilana oli virallisella dokumentilla ohjata kehitystä siten, että kansallisen tason päätöksenteko ja lainsääädäntö ottavat aina huomioon myös pohjoismaisen ulottuvuuden.

ONKO TÄSSÄ PYRKIMYKSESSÄ onnistuttu? Kyllä, voidaan hyvin todeta, että useiden vuosien ajan kehitys Pohjoismaissa on tehnyt mahdolliseksi lisätä yhteistyötä eri sektoreiden välillä ja kehittää Pohjolaa kohti maailman eniten ja parhaiten kehittynytä yhteisöä. Tiedämme myös, että maakohtaiset intressit lainsääädäntötyössä ovat johtaneet ja johtavat edelleen niin kutsuttuihin rajaesteisiin.

OLEMME ENSIMMÄISTÄ KERTAA vuosikymmeniin maaillman laajuisessa kriisissä. Koronakriisi on asettanut pohjoismaisen yhteisön todelliseen koetuksen. Ilman ennakkovaroitusta pandemia iski maihimme kovalla kädellä. Päätöksentekijät, kuten myös asiantuntijat, ovat hämällään ja paniikinomaisesti maat alkavat toimia kukin tavallaan. Tämä johtaa tilanteeseen, joka meillä on tänään käsillä. Meidän pitää jälleen näyttää passeja rajojen yli kuljettaessa, jos edes voimme ylittää rajoja. Meillä ei ole yhteistä strategiaa tulevaisuudesta, rokotuksista tai kriisin jälleenrakennuksesta.

MITÄ MUUTA Helsingin sopimus sisältää? Muun muassa sen, että haluamme "edistää läheistä yhteistyötä kulttuurin saralla".

Samaan aikaan Pohjoismaiden ministerineuvosto on strategiassaan 2030 enemmän tai vähemmän unohtanut kulttuurin ja minusta tämän vuoksi yhteisöllisyden ja koulutuksen. Ymmärrän ja tuen lämpimästi, että Pohjola on edelläkävijä kestävyys- ja ilmastokysymyksissä, mutta kysymykseni on: mitä jää jäljelle, jos nakerramme yhteistyön tärkeimpää kulmakiviä? Minusta voimme saavuttaa edistystä kestävyys- ja ilmastokysymyksissä vain vahvistamalla pohjoismaista yhteistyötä kulttuurin ja koulutuksen kautta, joka kasvattaa meillä uusia nordisteja ja näin mahdollistaa vahvan yhteistyön myös tulevaisuudessa. Jos otamme pois rahoituksen, joka mahdollistaa lasten ja nuorten pohjoismaisen kanssakäymisen päiväkodeissa, kouluissa ja vapaa-ajalla, kuinka voimme tarjota heille kokemuksen ja tuntemuksen pohjoismaisesta yhteistyöstä?

HYVÄT NORDISTIT. Tarvitsemme teidän kaikkien panostanne ja aktiivista osallistumistanne, jotta kuulumme ja näymme. Muistuttakaamme päätöksentekijöitä siitä, mikä Pohjola on ja mitä pohjoismainen yhteistyö parhaimmillaan on. Pohjola-Nordenin kautta voit olla mukana ja saada äänesi kuuluviin. Tällöin voimme tulevaisuudessa jälleen nauttia vahvasta yhteisöstä ja ystävyydestä, vaikka aika ajoin tekisimme sitä etänä.

Hyvä Pohjolan päivää!

Yhteispohjoismainen rokoteohjelma seuraava askel?

Kuva: Johannes Jansson/norden.org

Koronapandemia on jyllänyt Euroopassa nyt reilut puoli vuotta. Rajat ovat sulkeutuneet ja pikkuhilja taas avautuneet kaikkialla maailmassa, niin myös Pohjoismaissa. Joissain maissa nationalismi ja protektionismi ehti nostamaan kriisiin keskellä jo päättään.

KORONAPANDEMIA ON riehunut maailmalla nyt reilun vuoden ajan ja tauti on raivonnut aalloittain. Välillä on voitu huokaistu helpotuksesta, kun rajoituksia on voitu vähän höllentää, mutta monissa maissa totaalinen lockdown ja sen aiheuttama sosiaalinen eristäytyminen ovat alkaneet raastamaan ihmisten hermoja ympäri maailmaa, ymmärrettävistä syistä. Kovasti odotettu rokote tautia vastaan on alkuinnostuksen jälkeen vaihtunut hämmennykseen ja suoranaiseen vihaan, kun rokotteen saamisessa, tuotannossa ja hankkimisessä on ollut valtavia ongelmia maiden ja maanosien välillä.

ROKOTTEEN LUULTIIN tuovan ratkaisun koronapandemiaan, mutta nyt onkin huomattu, että jokainen maa ja maanosa taistelee kynsin ja hampain omista rokote-eristään suojeleakseen omia kansalaisiaan. EU:ta on syytetty hamppaattomuudesta rokotemarkkinoilla ja iltapäivälehdet huutavat jokaisessa Pohjoismaassa rokotejaon olevan kaaoksesssa, mikä luonnollisesti on skandaali.

VIIMEISEN VUODEN aikana Pohjoismaidenkin välillä on suljettu rajoja, hankittu suojaruustusia yksin ilman yhteistä koordinointia ja perheille on aiheutunut inhimillistä kärsimystä, sillä rajoitusten takia ei välttämättä ole ollut mahdollista tavata. Pohjoismaat syttävät EU:ta vetkutteluista rokotemarkkinoilla

ja nationalismi ja protektionismi jatkavat nousuaan eri maissa. Mutta olisiko ainaisen sisäänpäin käänymisen ja valittamisen sijaan aika keskityy ongelmien ratkaisuun ja käänää katse tulevaisuuteen? Mitä voimme oppia tästä?

POHJOISMAAT OVAT JO pitkään ollut esimerkki hyvinvoinnista, solidaarisuudesta, tasa-arvosta ja demokratiasta maailmalla. Pohjola on vauras alue, jossa on valtavasti osaamista, perinteitä ja kykyä ratkaista ongelmia. Pohjoismaisen lääketiede on maailman huippua. Tämä pandemia ei varmasti tule olemaan viimeinen ja olemme jo nyt näneet, kuinka valtavia taloudellisia ja sosiaalisia ongelmia se on aiheuttanut, niin olisiko nyt aika nostaa esille keskustelu yhteispohjoismaisesta rokoteohjelmasta?

NYT JO RUOTSISISSAKIN vaaditaan parempaa yhteistyötä Suomen kanssa kriisien hallinnassa ja aiemmin kriisien hallinta toi mieleen vain perinteisen sodankäynnin. Olemme kuitenkin nyt huomanneet, että kriisien hallintaan kuuluu paljon muutakin. Puhutaan huoltovarmuudesta, viestinnän toimivuudesta, suojavälineistä, rokotteista ja ennen kaikkea rokotteen saatavuudesta.

SUOMESSA ON KEHITETTY toimiva Koronavilkku-sovellus, jota kuitenkaan ei mitenkään ole koordinoitu yhteispohjoismaisesti, vaikka se olisi tuonut varmasti helpotusta varsinkin raja-alueille. Helsinki-Vantaan lentokentällä koronakoirat nuuhkivat pois taudin kantajia ja nyt Suomessa on kehitteillä puhalluslaite, joka tunnistaa muutamassa sekunnissa koronaviruksen kantajan. Omia ratkaisuja ja innovaatioita tuntuu kyllä löytyväni, mutta samalla tuntuu jotenkin absurdilta, että vaikka juhlapuheissa ja visioissa pohjoismaista yhteistyötä ja

sen merkitystä kiitellään, niin mitään yhteistä koronan suhteen ei kuitenkaan olla pystytty luomaan. Ruotsissa kukaan ei ole edes kuullut Koronavilkusta, vaikka se olisi voinut todella olla edes jonkinlainen yhteinen ratkaisu pohjoisen raja-alueilla.

Aiemmin ministeri Liisa Hyyssälän aikaan koetettiin lintuinfluentaan liittyen saada aikaan yhteispohjoismaista rokotetuontoa ja asian tiimoilta järjestettiin useita ministerikokouksiakin, mutta hanke ei koskaan toteutunut. Rokotetuotannon kehittäminen vie aikaa, on erittäin kallista ja vaatii osaamista, mutta tälläkin kolikolla on kaksi puolta. Olemme jo nyt näneet EU:n riitelevän Britannian kanssa rokotteen saatavuudesta. Britannia erosii vuoden vailleessa EU:sta, joten rokotteen saatavuudesta näiden alueiden välillä voidaan puhua jo poliittisesta pelistä.

YHTEISPÖHJOISMAINEN ROKOTEOHJELMA voisi kuulua yhtenä osana Pohjoismaiden ministerineuvoston Visio 2030 -ohjelmaan. Visio 2030 -tavoitteen tarkoituksena on, että Pohjoismaista tulee maailman integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Siihen on vielä yhdeksän vuotta aikaa, mutta koronapandemian pitkittymessä tai jonkin uuden pandemian puhjetessa tarvitsemme uusia toimia, ratkaisuja ja rakenteita, jotta tässä tavoitteessa voidaan onnistua. Tällöin yhteispohjoismaisessa kriisien hallinnassa omalla rokoteohjelmalla voisi olla jatkossa tärkeäkin tehtävä. Suomi toimii tämän vuoden ajan Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaana. Voisiko tämän asian nostaa esille uudestaan?

MARKUS LYRA

KUN HALUAT VAIHTAA MAISEMAA, **PARAS LOMA ON LÄHELLÄ.**

Haaveissa staycation, kylpyläloma tai rentoutuminen luonnon helmassa ja valmis aamiainen? Kun kaipaat pienitä hemmottellevaa irtiottoa tai kunnon loman, sinua odottavat upeat kohteemme ympäri Pohjolan.

Katso parhaat kohdevinkit, aktiviteetit ja tarjoukset scandichotels.fi

DEN BÄSTA SEMESTERN ÄR NÄRA.

Ta en staycation i din hemstad, checka in på ett av våra spahotell eller välj hotell nära naturen. Våra hotell erbjuder en bekväm vistelse med god frukost runtom i Norden.

Se våra bästa erbjudanden, aktiviteter och destinationer på scandichotels.fi

Kuva: Yadid Levy/norden.org

Coronatidens vi och de

Du är tvungen att äta lunch i ett annat rum än dina arbetskamrater, eftersom du är annorlunda. Du är tvungen att använda en skild varselväst, för att du är annorlunda. Du får inte träffa dina barn och du får inga jobberbjudanden, eftersom du är annorlunda. Det första man kommer att tänka på är att de här situationerna är hämtade från apartheidens Sydafrika, eller 60-talets USA. Men nej, situationerna är från dagens Norden – under coronapandemin.

Enligt en utredning på beställning av det nordiska Gränshinderrådet, har coronapandemin och reserestriktionerna påverkat vardagen särskilt för de människor som bor i gränsområdena. Enligt utredningen upplever fyra av fem som bor i gränsområdena att deras möjligheter till fri rörlighet har minskat, och 60 procent anser att man i de åtgärder som vidtagits mot corona, i alltför liten grad har beaktat gränsområdenas särställning. Utredningen genomfördes vid årskiftet, och besvarades av nästan 2700 personer boende i gränsområdena.

Så mycket som 76 procent av de svarande upplevde att myndigheterna gav motstridig information, och över 50 procent var oroliga över gränskontrollerna. Personer som varit i kontakt med Info Norden har upplevt gränskontrollsituacionen som skrämmande, då beväpnade poliser har varit närvarande vid gränsövervakningen.

Pandemin som tog oss alla på sängen, har bevisat att nationalstaternas gränser mår bra. Det europeiska och nordiska samarbetet som under årtionden verkat för att avskaffa gränserna verkar ha runnit ut i sanden. Redan på 1950-talet avtalade de nordiska länderna om fria arbetsmarknader, socialskydd och passfrihet, och på 1990-talet öppnades gränserna ytterligare upp genom det nordiska högskoleavtalet och samarbete inom ramen för EU. En försmak på den här utvecklingen fick vi redan i mitten av 2010-talet, då Sverige inledde gränskontroller mot Danmark i och med flyktingkrisen i Europa.

Förutom att försvåra vardagen har reserestriktionerna orsakat bekymmer för familjer och arbetstagare i gränsområdena. Nära 60 procent av de som svarade, uppgav att de inte kunde resa över gränsen för att besöka familjemedlemmar på

andra sidan. Nästan 30 procent oroade sig för att förlora arbetet. Info Norden har kontaktats av föräldrar som inte kunnat träffa sina barn som bor på andra sidan gränsen på grund av karantänsbestämmelserna.

"Kartläggningen bekräftar det som också den tidigare undersökningen visade. De som bor i gränsregionerna och som jobbpendlar över gränserna drabbas oskäligt hårt av ländernas olika restriktioner och gränsstängningar. De nordiska länderna måste kunna ta fram en gemensam plan för liknande kriser i framtiden för att minska de negativa effekterna för gränsboende. Detta får inte uppripas", säger Gränshinderrådets ordförande Kimmo Sasi. Gränshinderrådet lyder under Nordiska ministerrådet och arbetar för att undanröja hinder för den fria rörligheten i Norden.

Coronarestriktionerna slog hårt mot kärnan i det nordiska samarbetet: den fria rörligheten. En kanske större överraskning är ändå hur snabbt pandemin har ökat människors vide-tänkande. Svenskar som arbetar i Norge rapporterar som trakasserier, som grundar sig i rädslan för coronasmitta. På vissa arbetsplatser har arbetstagare som bor i Sverige hävits till skilda pausutrymmen, så att de inte ska ha kontakt med arbetstagare från Norge. De har ombetts bära munskydd, även fast det inte har krävts av andra. Vissa har uppmanats att bära varselväst, som ett tecken på att de bor i Sverige.

Förutom trakasserier har man rapporterat om ren diskriminering, då arbetstagare som bor på andra sidan gränsen inte längre erbjudits arbetsskift, av rädsla för corona. En del har upplevt direkt "främlingsfientlighet" på arbetsplatserna.

Professor emeritus inom statsvetenskap Jan Sundberg varnar de nordiska länderna i en intervju för Sveriges Radio 6.2.2021 för att en stängning av gränserna snabbt kan leda till missräntsamhet bland befolkningen och direkt fientlighet mot personer från andra länder. Han menar att man redan nu kan se hur inställningen hos vanliga människor har förändrats. "De nordiska statsministrarna skulle ha behövt göra gemensamma linjedragningar, så att vi skulle ha slippit det här", säger han.

I och med vaccinerna lättar folkhälsosituationen förhoppningsvis innan årets slut. Det förblir ändå oklart hur länge det tar att läka de sår som coronapandemin har orsakat i människor sinnen.

HELI MÄKIPÄÄ

PROJEKTLEDARE INFO NORDEN

P.S. Efter att utredningen färdigställts skärptes reserestriktionerna ytterligare i februari 2021. Arbetstagarna kan inte ta sig till sina arbetsplatser på andra sidan gränsen, medan lagen inte tillåter att de permitteras. Arbetstagarna är inte berättigade till arbetslössetsättning, eftersom de fortfarande har ett ikraftvarande arbetsavtal. Det är oklart vem som ska betala deras lön, om någon överhuvudtaget gör det. Situationen är en ekonomisk katastrof, som orsakar mycket mänskligt lidande.

Korona-ajan me ja ne

Joudut syömään lounaasi eri huoneessa kuin työtoverisi, koska olet erilainen. Joudut käyttämään erityistä huomioliiviä, koska olet erilainen. Et saa tavata lapsiasi eikä sinua enää kutsuta töihin, koska olet erilainen. Ensin mieleen tulee, että tilanteet ovat apartheidin aikaisesta Etelä-Afrikasta tai 60-luvun alun Yhdysvalloista. Mutta ei, tilanteet ovat nykypäivän Pohjoismaista - koronapandemian aikana.

Pohjoismaisen rajaesteneuvoston teettämän selvityksen mukaan koronapandemia ja matkustusrajoitukset ovat vaikuttaneet erityisesti raja-alueilla elävien ihmisten arkipäivään. Selvityksen mukaan neljä viidestä raja-alueella asuvasta kokkee, että heidän mahdollisuutensa liikkua vapaasti ovat vähentyneet ja 60 prosentin mielestä koronan vastaisissa toimissa on otettu liian vähän huomioon raja-alueiden erityinen luonne. Selvitys teettiin vuodenvaihteessa ja siihen vastasi melkein 2700 raja-alueella asuvaa henkilöä.

Jopa reilut 76 prosenttia vastaajista koki viranomaistiedotuksen ristiriitaisena, ja yli 50 prosenttia koki huolta rajatarkkuksista. Yksittäiset Info Pohjolaan yhteydessä olleet henkilöt ovat kokeneet rajatarkastustilanteet pelottavina, kun aseistautuneet poliisit ovat olleet mukana rajavalvonnassa.

Meidät kaikki täysin yllättänyt pandemia on todistanut, että kansallislaitosten rajat voivat hyvin. Vuosikymmeniä tehty pohjoismainen ja eurooppalainen yhteistyö rajojen poistamiseksi tuntuu valuneen hukkaan kuin vesi hanhen – vai pitäisikö sanoa pohjoismaisen joutsenen – selästä. Jo 1950-luvulla Pohjoismaat sopivat yhteisistä työmarkkinoidsta, sosialiturvasta ja passivapaudesta, ja 1990-luvulla rajojen avautumista edelleen vauhdittivat Pohjoismainen korkeakoulusopimus sekä EU:n kehiksessä tehty yhteistyö. Esimakua kehityksen käännytymisestä saattiin jo 2010-luvun puolivälissä, kun Ruotsi aloitti rajatarkastukset Tanskan vastaisilla rajoillaan Euroopan turvapaikanhakijakriisin seurauksena.

Arkipäivän hankaloitumisen lisäksi koronaan liittyvät matkustusrajoitukset ovat aiheuttaneet raja-alueilla asuvissa

huolta perheensä tai työpaikkansa puolesta. Lähes 60 prosenttia vastaajista koki huolta siitä, että he eivät pääse tapaamaan rajan toisella puolella asuvia perheenjäseniään. Lähes 30:a prosenttia huolletti työpaikan menettäminen. Info Pohjolaan on tullut yhteydenottoja vanhemmilta, jotka eivät voi tavata rajan toisella puolella asuvia lapsiaan rajan yli matkustamiseen liittyvien karanteenisäädösten vuoksi.

"Selvitys vahvistaa sen, minkä aiempi tutkimus jo osoitti: työn vuoksi pendelöivät kärsivät suhteettoman paljon maakohtaisten rajoitusten eroista ja rajojen sulkemisesta. Pohjoismaiden on kyettävä laatimaan yhteinen suunnitelma vastaan tien kriisiin varalta, jotta raja-alueiden asukkaille koutuvat haitat olisivat vähäisempää. Tämä ei saa toistua", sanoo rajaesteneuvoston puheenjohtaja Kimmo Sasi. Pohjoismaiden ministerineuvoston alaisen rajaesteneuvoston tehtäväänä on poistaa Pohjoismaiden vapaan liikkuvuuden esteitä.

Koronarajoitukset iskivät voimalla pohjoismaisen yhteisyyden yhteen ytimeen: vapaaseen liikkuvuuteen. Ehkä suurimpien yllätys on kuitenkin se, kuinka nopeasti pandemia on lisännyt ihmisten me-ne-ajattelua. Norjassa työskentelevät ruotsalaiset raportoivat kiusaamisesta, jonka koronapelko on pistänyt alulle. Tietysti työpaikoissa Ruotsissa asuville on osoitettu oma taukotila, jotta he eivät olisi kontaktissa Norjassa asuvien kanssa. Henkilöitä on pyydetty pitämään kasvomaskeja, vaikka multa niiden käyttöä ei ole edellytetty. Joitain on pyydetty pitämään huomioliivejä osoituksena siitä, että asuvat Ruotsissa.

Kiusaamisen lisäksi on raportoitu selkeästä syrjimisestä, kun rajan toisella puolella asuvilla tuntityöläisille ei enää tarjota työvuoroja koronan pelossa. Jotkut ovat kokeneet työpaikoilla puhdasta "muukalaisvihaa".

Valtiotieteen emeritusprofessori Jan Sundberg varoittikin Sveriges Radion haastattelussa 6.2.2021 Pohjoismaita siitä, että rajojen sulkeminen saattaa nopeasti johtaa kansalaisten epäluuloon ja suoranaiseen vihamielisyteen muista maista tulevia kohtaan. Hänen mukaansa on havaittavissa jo nyt, kuinka tavallisten ihmisten asenteet ovat muuttuneet. "Pohjoismaiden pääministerien olisi pitänyt tehdä yhteneväisempää päätöksiä, jotta tällaisesta olisi päästy", hän sanoo.

Rokotteen myötä kansanterveydellinen tilanne helpottaa toivottavasti tämän vuoden loppuun mennessä. Epäselvä on kuitenkin, kuinka kauan niiden haavojen paraneminen kestää, jotka korona on jättänyt ihmisten mieliin.

HELI MÄKIPÄÄ

PROJEKTIJOHTAJA, INFO POHJOLA

P.S. Selvityksen valmistumisen jälkeen matkustusrajoitukset ovat tiukentuneet helmikuussa 2021 entisestään. Työntekijät eivät pääse työpaikalleen rajan toiselle puolelle, mutta lainsäädäntö estää tällaisten ihmisten lomauttamisen. Työntekijät eivät ole myöskaan oikeutettuja työttömyyspäivärahaan, koska he ovat työsuhdeessa. Epäselvä on, kuka palkan maksaa vai maksako kukaan. Tilanne on taloudellinen katastrofi, ja se aiheuttaa myös paljon ihmillistä kärsimystä.

Kuva: Johannes Jansson/norden.org

HYVÄÄ LUONNOLLE JA LOMPAKOLLE

Matsmart on verkossa toimiva hävikkikauppa jonka tavoitteena on tehdä arjen valinnat helpoiksi. Siksi myymme vain ympäristön kannalta kestäviä tuotteita aina 20%-90% alennuksella.

Meidän kauppaname on puhelimessasi. Tai läppäriissäsi. Mene nettikauppaamme, klikkaa haluamaasi tuotetta ja lisää se ostoskorisi. Katsele ympärillesi ja kerää vaikka koko kori täyneen laadukkaita ja ympäristölle kestäviä tuotteita - muunlaisia et meiltä löydäkään.

Tuotteet saattavat päätyä hävikkiin useasta eri syystä:

- Tuotetta on valmistettu liikaa
- Pakaus on jotenkin virheellinen
- Kausivaihtelut
- Lyhyet parasta ennen -päiväykset

**KOODILLA:
10POHJOLA**

Koska haluamme juhlia arjen pieniä sankaritekoja, tarjoamme nyt sinulle uutena asiakkaana erikoisesti. Naputa siis sisään www.matsmart.fi ja lähde heti hyödyntämään etukoodisi!

10%*
LISÄALE

*Koskee uusia asiakkaita jotka ostavat tuotteita yli 40 eurolla. Voimassa 30.4.2021 asti. 1 etu per asiakas.

MATSsmart

Nordiskt samarbete och coronatidens verksamhet

Coronaviruset har begränsat våra dagliga liv. Vi frågade generalsekreterarna för de nationella Föreningarna Norden om deras tankar kring hur pandemin har påverkat verksamheten på nordisk front.

Vi frågade:

1. Hur har corona påverkat föreningens verksamhet?
2. Vilka tankar och idéer har ni för den kommande våren?
3. Vilken betydelse har det nordiska samarbetet under coronatiden?
Tror du att det kan förstärkas på något sätt?
4. Vad har hjälpt dig personligen att hantera vardagen under coronatiden?

Peter Jon Larsen

FORENINGEN NORDEN DANMARK

1. **VI HAR DESVÆRRE** været nødt til at aflyse nogle møder i landsforeningen, men det værste er selvsagt, at mange af de normalt ca. 500 lokale arrangementer i vores 90 lokalafdelinger ikke har kunnet afholdes i 2020. I landsforeningen har vi så til gengæld arbejdet med de idepolitiske opgaver og bl.a. været med til at sikre, at Danmark hurtigt fik en særlig nordisk model for udlandsrejser, så de nordiske lande blev vurderet regionsvis og ikke landevis som resten af verden. Vi har også kørt hårdt på over for bedre nordisk koordination på sundhedsområdet og skabelsen af en nordisk sundhedsunion. Og de nordiske sundhedsministre har heldigvis taget udfordringen op – i første omgang i forbindelse med vedtagelse om bedre

koordination ang. værnemidler. Forhåbentlig vil de gå meget længere, når de får tid til at gå mere ind i vores krav. Danmark havde formandskabet for det nordiske regeringssamarbejde i 2020, og vi fik lavet en bred kampagne på de sociale medier i forhold til de unge og Norden, en forskningsrapport om de nordiske unge syn på det nordiske samarbejde, og det hele kulminerede med en stor konference på Gribskov Gymnasium, som har en særlig Vestnordisk gymnasieklasses.

2. **BEDRE UDNYTTELSE** af de digitale platforme og endnu mere fokus på den idepolitiske del af vores arbejde – ikke mindst i forhold til de unge.
3. **JA, NORDEN ER** blevet endnu vigtigere nu, hvor vi skal samarbejde mere – ikke mindst inden for det sundhedsmæssige område.
4. **VI HAR OMLAGT** arbejdet i 2020, men har udført lige så mange opgaver. På grund af restriktionerne har vi arbejdet meget hjemmefra, hvilket selvfølgelig giver større fleksibilitet i hverdagen, så man har kunnet tage mere ud i naturen midt på dagen mod til gengæld at arbejde om aftenen.

"Ja, Norden er blevet endnu vigtigere nu, hvor vi skal samarbejde mere – ikke mindst inden for det sundhedsmæssige område."

Ásdís Eva Hannesdóttir

FÖRENINGEN NORDEN ISLAND

- P.G.A. CORONAPANDEMEN HAR** nästan alla evenemang varit uppskjutna i ett år och allmän verksamhet har fått anpassa sig till olika metoder och lösningar. Verksamheten inom program som Nordjobb minskade mycket och andra program som bygger på utbyte av mänskor, som Snorri Program och Folkmötet i Island (Fundur folksins), som Föreningen Norden Island arrangerar drabbades hårt av corona och de blev inställda 2020.

Några föreläsningar, språkkurser och seminarier har föreningen utfört med streaming men för det mesta har arbetet präglats av att förbereda och sedan skjuta upp olika aktiviteter. Kanske har för det mesta kunnat ha öppet men med restriktioner med mottagning av besökare, och mötena har varit zoommöten.

- TILL VÅREN HOPPAS VI PÅ** att kunna återgå till en nägorlunda normal verksamhet på Island eftersom vi har lyckats hantera corona bra och nuförtiden är Island grönt med liten smittspridning. Men vi vet att läget kan ändras fort så vi planerar all verksamhet, program och aktiviteter för våren/sommaren 2021 med inställningsmöjligheter eller digitala lösningar i bakhuvudet.

Sedan sätter vi stor vikt på vaccinen och i vår vildaste dröm reser vi runt om världen, åtminstone runt om Norden och möter våra kollegor och vänner fysiskt på möten och sitter och pratar och tänker tillbaka till tiden när alla satt hemma framför datorn på olika zoommöten.

- BRISTERNA I DET NORDISKA SAMARBETET HAR** uppenbarligen visast sig under coronatiden. Det har varit en besvikelse att uppleva brist på samordning och samarbete gällande åtgärder och utbyte av erfarenhet och kunskap i Norden. Det har förvånat hur dåligt det nordiska samar-

bete har fungerat när det gäller att hjälpa medborgarna. Plötsligt var gränserna stängda, de som kunde arbeta hemifrån gjorde så men det är naturligtvis inte alla som har möjlighet till det. I kristider är det som viktigast att kunna bedriva seriöst nordiskt samarbete och att ge myndigheterna de redskap de behöver för att ställa upp för medborgarna, t.ex. för att hjälpa dem som bor i ett nordiskt land och jobbpendlar till ett annat.

Många av åtgärderna som tagits det senaste året strider mot alla nordiska avtal och visioner och borde därför alltid diskuteras och övervägas noggrant. Om det är så att denna erfarenhet har avslöjat var bristerna i samarbetet ligger, och om vi på allvar vill bibehålla det nordiska samarbetet och upprätthålla avtal, så måste vi hitta lösningar tillsammans. Det är ett värdigt uppdrag som måste tas an för att vi ska kunna utveckla det nordiska samarbetet och stå fast vid vår vision att göra Norden till den mest integrerade regionen i världen.

- DEN FÖRSTA MÅNADEN** mars/april 2020 stängde allt och folk uppmanades att stanna hemma. Man fick massor med tid efter arbetsdagen och kunde ägna sig åt Netflix och Viaplay utan att kärrna att man skulle vara ute och göra något vettigt. Att titta på serie efter serie blev på något sätt accepterat. Utbytet av nordiskt material är stort och jag är väldigt tacksam för att jag hade tid och möjlighet till att se på finska serier som jag inte hade gjort så mycket tidigare. Jag kan verkligen rekommendera alla som är intresserade av Nordic Noir att se på serierna Deadwind (Karppi), The Paradise (Paratiisi) och Bordertown (Sorjonen).

"Utbytet av nordiskt material är stort och jag är väldigt tacksam för att jag hade tid och möjlighet till att se på finska serier som jag inte hade gjort så mycket tidigare. Jag kan verkligen rekommendera alla som är intresserade av Nordic Noir att se på serierna Deadwind (Karppi), The Paradise (Paratiisi) och Bordertown (Sorjonen)."

Michael Oksanen

POHJOLA-NORDEN

1. **I BÖRJAN AV VÅREN** var situationen nästan överklig. Vi hade massor planerat inför Nordens dag och Nordens vecka samt för hela våren. Allting utgick förstår från att träffas fysiskt. Det intressanta är att vi klarade av att mobilisera oss och snabbt bearbeta verksamheterna så att vi kunde ha dom på nätet i digital form. Med facit på hand kan man konstatera att vi under 2020 haft flera deltagare på våra evenemang än vad vi normalt har på fysiska tillställningar. Vi har även fått med nya kundgrupper till exempel barnfamiljer.
2. **VI HAR HELA HÖSTEN** planerat verksamheten utgående från att våren i sin helhet kommer att genomföras helt på distans och sedan med tilltro att från hösten kunna öppna upp verksamheten med fysiska träffar. Förutom olika digitala verksamheter har vi även startat kontinuerliga förenings- och medlemsträffar på distans samt även försökt hitta corona-säkra verksamheter som till exempel GoNorden-tipspromenad. Vi kommer oberoende av framtiden att även framöver hela tiden jobba med hybridlösningar, det vill säga vid fysiska träffar även sända det digitalt. Därtill kommer vi att satsa extra mycket på barnfamiljer och kommunalt samarbete under kommande år. Här kan nämnas att det är under planering ett Nordiskt e-eftis.
3. **TYCKER ATT MAN NU** verkligen kunnat stärka det nordiska samarbetet då man väldigt enkelt kan vara i kontakt med varandra på distans. Har med glädje till exempel sett att man mycket mera aktivt jobbar med vänortssamarbete och håller kontinuerliga distansmöten. På våra webbinarier har vi haft deltagare från hela Norden och överlag har avstånden krympt.
4. **I BÖRJAN HANN MAN INTE** ens reagera på allting eftersom det var så stora förändringar i vardagen. Men an efter har man insett hur annorlunda vardagen är och snart har det gått ett år sedan hela vår personal har träffats fysiskt. Jag tycker ändå det varit trevligt att man ens på distans ha kunnat umgås och att man kunnat träffas över en kopp kaffe. Det som helt klart gett mig mycket är att jag har kunnat syssla med mina hobbys som till exempel fiske.

Espen Stedje

FORENINGEN NORDEN NORGE

1. **FORENINGEN HAR FÅTT** en ekstra viktig rolle under pandemien. I möte med en global krise valgte de nordiske landene nasjonale tiltak og stengte grenser. Dette viste at samarbeidet i Norden er langt unna vårt ideal. Under pandemien har det vært viktig for foreningen å ta til orde for felles beredskapsplaner og helsesamarbeid for å sikre et sterkere Norden i møte med fremtidige kriser. Rent praktisk har mye av virksomheten blitt digital.
2. **ITIDEN SOM KOMMER BLIR** det viktig for foreningen å bygge broer mellom nasjonene i Norden. Det er ingen tvil om at stengte grenser og mediedekningen av nabolandenes koronastrategi har hatt konsekvenser for det folkelige samarbeidet. For oss blir det viktig å styrke samholdet og fellesskapsfølelsen i Norden.
3. **JEG TROR PANDEMIEN HAR HATT** store konsekvenser for det nordiske samarbeidet, men ikke nødvendigvis i negativ forstand. Jeg håper og tror at flere får øynene opp for hvor viktig det er med et godt samarbeid i Norden og at pandemien dermed kan fungere som en oppvekker. Vi har nå en unik mulighet til å lære og jobbe aktivt med å fylle de hullene i samarbeidet som pandemien avslørte. Vi kan ikke ta det nordiske samarbeidet for gitt. Og det er gledeleg at medlemstallet i foreningen øker.
4. **FASTE RUTINER OG MORGENBAD** i fjorden hver dag.

Josefin Carling

FÖRENINGEN NORDEN SVERIGE

1. **I SVERIGE HAR** verksamheten påverkats i stor utsträckning. Inte minst för våra verksamheter runt om i Sverige där mötesrestriktioner påverkat möjlighet att träffas, men också där många av våra ideella och medlemmar är i riskgrupp och därmed haft strikta restriktioner. I vår nationella verksamhet ser vi ett större intresse för nordiska frågor vilket är glädjande, och för att möta detta har vi ställt om till att bedriva verksamheten mer digitalt.
2. **VÅR UTGÅNGSPUNKT ÄR** att mötesrestriktioner och social distansering kommer att fortsatt vara aktuellt under hela året, och därmed kommer vi att fortsatt bedriva digitala möten och verksamheter. Vi ser stora möjligheter i att göra både föreningen och Norden "rundare", där vi bjuder in hela verksamheten lokalt-regionalt och nationellt på löpande digitala utbildningsträffar och dialogmöten, något som är uppskattat bland förtroendevalda. Vi siktar också på att göra Nordens dag 23 mars digital och fylla den med spänande innehåll som alla - oavsett var man bor i Sverige och i Norden - kan ta del av.
3. **JAG TROR ATT VI ALLA HAR** blivit tagna på sängen av de sprickor som blivit synliga i nordiskt samarbete under Coronapandemin. Pandemin belyser ju behovet av att samarbeta vad gäller krisberedskap, vaccination, öppna gränser och vikten av att aldrig ta det nordiska samarbetet eller demokratin för given. Jag är övertygad om att för att vi ska kunna möta framtidens globala utmaningar måste vi hitta nya sätt att samarbeta - och samarbeta ännu mer! Jag tror också att nyttan med nordiskt samarbete behöver både lyftas fram och tydliggöras för att kunna mobilisera och engagera fler och nya grupper för frågorna både nu och i framtiden.
4. **JAG HAR FÖRMÅNEN ATT** bo i hus med skogen precis runt hörnet - så jag har tillbringat många timmar utomhus i naturen. Som förälder med barn i yngre skolåldern så kommer också en naturlig start och avslut på dagen i och med barnens tider - så det har också varit skönt att kunna bibehålla rutiner i vardagen. Mest saknar jag att träffa mina föräldrar och syskon - att ha söndagsquiz på zoom är inte alls samma sak som att ses och kramas i verkligheten.

Henrik Wilén

FÖRENINGARNA NORDENS FÖRBUND (FNF)

1. **INSTÄLLDA FYSISKA MÖTEN**, seminarier och föreläsningar. Under långa perioder har de flesta anställda jobbat på distans. För projektens del drabbade pandemin framför allt Nordjobb och i viss mån Nordiska litteraturveckan, medan Norden i skolan, som är en virtuell inlärningsporttal, har haft ett bra verksamhetsår.
2. **IVÄNTAN PÅ VACCINET SKER** allt online. Vi hoppas kunna arrangera FNF:s förbundsmöte fysiskt i höst.
3. **SVÄRT ATT SE ATT** det nordiska samarbetet skulle ha haft någon betydelse under coronatiden. Däremot har Nordens betydelse som referensram ökat. I massmedia och bland myndigheter görs ständiga jämförelser med nordiska grannar, på så sätt är Norden mera närvanande i det offentliga samtalet än under så kallade normala tider. Lärdomen av pandemin är att de nordiska länderna bör förbättra beredskapen att samarbeta i kristid.
4. **IBRIST PÅ FYSISKA MÖTEN HAR** virtuella kanaler underlättat kontakten till familj och vänner. Eftersom Köpenhamn är stängt och det inte är möjligt att gå och se fotbollsmatcher eller handbollsmatcher, eller på bio, teater, konstutställningar och inte heller till massören eller frisören blir det mer tid över för att läsa. Och att cykla till kontoret varje dag har varit viktigt för att upprätthålla vardagsrutinen.

Nordiskt samarbete inte en självklarhet

Nej! Nordiskt samarbete är inte självklart. När krisen kommer verkar det överallt vara en instinkt att samlas kring den egna nationella fanan. Vi har sett det tidigare. Vi har nu sett det också under hittillsvarande COVID-19. Trots att det är en global farsot har lösningarna främst varit nationella.

DET GLOBALA LEDARSKAPET HAR sknats. Jag är besviken på att inte heller EU motsvarat förväntningarna under pandemin. Men för mig är den verkliga sorgen att nordiskt samarbete inte fungerat bättre. Eventuell självrannsakan bör nog varje stat utföra själv. Men dialoger mellan berörda i olika nordiska länder ger mervärden. Jag hoppas att många engagerar sig och visar nordisk samarbetsvilja.

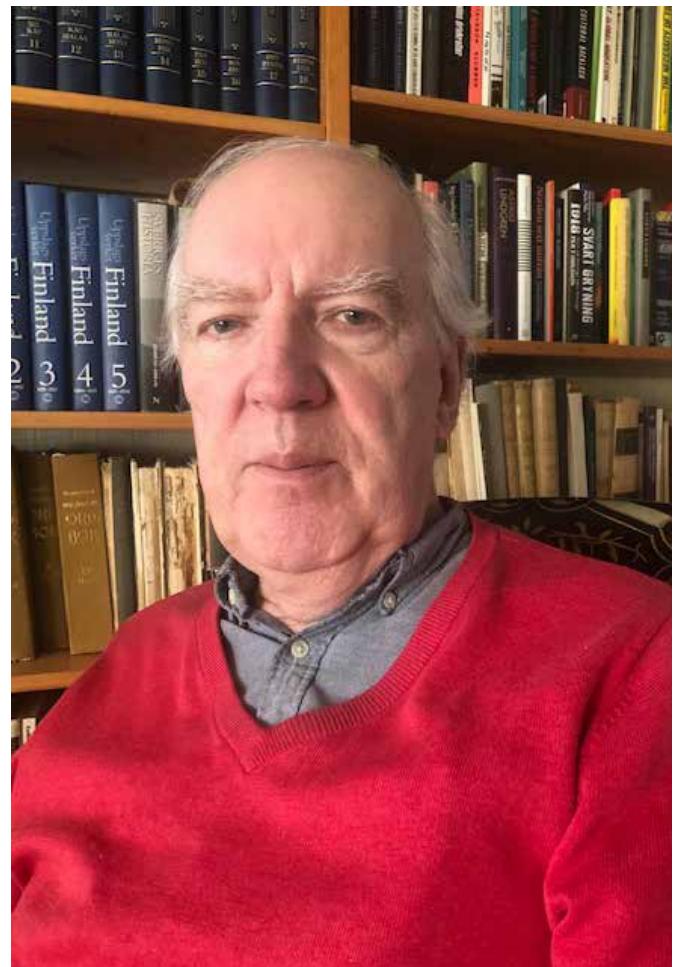
NU VET VI FÖRSTÅS INTE säkert om en samlad nordisk strategi hade lett till bättre resultat eller till att pandemin fått likvärdiga konsekvenser i de nordiska länderna. Mycket talar för motsatsen: skillnaden i smittspridning inom länderna är mycket stora. Det är kanske inte så förvånande att det finns skillnader också mellan länder. Samarbete ska inte alltid leda till likriktning av politiken men ger bättre förståelse för gränsöverskridande konsekvenser. Nordiskt samarbete är först och främst många läroprocesser.

MEN EN SAK är säker. Sverige har åtskilligt att lära sig av grannländerna. Det gäller lagstiftning, beredskap, kris- och samhällsorganisation, politisk styrning och kommunikationen mellan medborgare och myndigheter med mera. Kunskapsinhämtningen med följande samhällsreformer bör inte bara handla om hur pandemier ska bemötas utan också om hur beredskapen ska förbättras när det gäller andra kriser.

I SVERIGE KAN VI notera att de nordiska grannstaternas hantering av COVID-19 varit i fokus. Även de som en gång hade Ronald Reagans och Margaret Thatchers samhällsmodeller som förebilder lyfter nu istället fram Sanna Marins Finland och Erna Solbergs Norge som föredömen. Det gläder en nordist.

VILKEN ROLL KOMMER nordiskt samarbete spela post-COVID-19? Ska Finlandsbåtarna från Stockholm locka lika många som före pandemin? Hur går det med övrig infrastruktur som är avgörande för internationellt besöksutbyte och därmed för en stor del av näringslivet inte minst i huvudstäderna? Ska vi bry oss om varandra?

NORDISKT SAMARBETE GER samhällsnytta. Många menar att investeringar i samhällsviktiga strukturer behövs för att få till stånd en ekonomisk utveckling som nedbringar arbetslösheten och tryggar välfärden. Det gäller ekonomi, politik och

kultur. Som små länder når vi ökad styrka när vi samarbetar. Det är ett tillräckligt skäl för att göra mig till nordist.

BETYDELSEFULLT ÄR också att nordiskt utbyte berikat och berikar mig som människa. Jag har fått nya kunskaper, andra perspektiv än det egna nationella synsättet och det har gett mig goda vänner i alla de nordiska länderna. För mig har samarbetet över gränserna också lett till familjebildning. Man kan säga att Norden blivit en livsuppgift och så lär det förbli. Jag vill vara en nyfiken nordist och vara beredd att bli överraskad på nytt, och på nytt, i Norden. Och heller agera grundat på insikt än på instinkt.

ANDERS LJUNGGREN

SKRIBENTEN ÄR ORDFÖRANDE FÖR FÖRENINGEN NORDEN I STOCKHOLM, TIDIGARE
GENERALSEKRETERARE FÖR FÖRENINGEN NORDEN I SVERIGE OCH DIPLOMAT I FINLAND,
ISLAND OCH ESTLAND.

NOKIA

AIKAMME KANSALLISTARINA

 teatteri
TURUN KAUPUNGINTEATTERI

ESITYKSET MYÖS SYKSYLLÄ 2021

19-47 € (sis. palvelumaksun) 02 262 0030 teatteri.turku.fi

Ble nektet adgang til finsk universitet

Erika Lauri har studert rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Etter tre år ville hun fullføre utdanningen i hjemlandet Finland ettersom hun fikk relevant jobb og hadde familie i landet. Det skulle vise seg å bli vanskelig.

Et byråkratisk mareritt

Lauri søkte på masterstudier i rettsvitenskap på finske universiteter, men dette bød på problemer grunnet en strukturell forskjell mellom jusutdanningen i Norge og resten av Norden.

I Norge består jusutdanning av et femårig profesjonsstudium. I resten av Norden er den derimot strukturert i «3 + 2-modellen», altså det vi kjenner i dag som en bachelor- og mastergrad.

Lauri hadde fullført tre år og hadde nøyaktig like mange studiepoeng og tilsvarende fag som inngår i en finsk jus-bachelor. Likevel fikk hun avvist søkeren fra flere universiteter og høyskoler grunnet manglende formell uteksamining.

"Dette opplevde jeg som helt urimelig"

Urimelig

I utgangspunktet skal Norden ha et åpent studiemarked, hvor man uavhengig av bosted skal ha like rettigheter og adgang til offentlig høyere utdanning. Da Magasinet Norden plukket opp saken, begynte vi å undersøke hvordan Lauri kunne bli nektet adgang til et nordisk universitet til tross for tilsvarende utdanning.

Helsingfors universitet var ett av studiestedene Lauri søkte seg til. Den første tilbakemeldingen var nedslående. Da det ikke forelå en formell bachelor, var hun heller ikke ansett som kvalifisert søker. Universitetet skal ha uttrykt at hun burde fullføre de to siste årene i Oslo for å ha formell søkerkompetanse.

– Dette opplevde jeg som helt urimelig. At jeg har gjennomført de tre første årene i masterprogrammet i rettsvitenskap er offisielt dokumentert av det juridiske fakultet ved UiO. Jeg kunne ikke tenke meg at overføring av studier i Norden skulle skape byråkratiske problemer, men jeg forstår at problematikken er ny – også for universitetene, sier Lauri.

Ingen regel uten unntak

Magasinet Norden tok kontakt med universitetet i Helsingfors for å undersøke denne praksisen. Universitetet ønsker ikke å kommentere dette konkrete tilfellet, men sier følgende i en e-post:

Som en generell regel aksepterer ikke universitetet utvekslingsstudenter til masterprogrammet uten at de har fulført en bachelorgrad.

Likevel finnes det unntak der tilsvarende utdanning, som et profesjonsstudium i utlandet, kan gi adgang til et masterprogram i Finland.

– I slike situasjoner må universitetet vurdere hver enkelt sak og undersøke om søkerens utdanning korrelerer med en bachelorgrad, skriver Johanna Harju ved Helsingfors universitet.

Kan bekrefte kompetanse

Magasinet Norden har tatt kontakt med Universitetet i Oslo. De forstår problemstillingen og forteller at det er vanlig praksis at Det juridiske fakultetet i slike tilfeller bekrefter overfor søkeruniversitetet at de tre første studieårene på rettsvitenskap tilsvarer en bachelorgrad.

Likevel fikk altså Lauri i begynnelsen av 2020 avvist sin søknad ved Helsingfors universitet, til tross for at hun kunne dokumentere 180 studiepoeng (3 år) på rettsvitenskap ved UiO.

Erika Lauri ville ta de to siste årene av utdannelsen sin i Finland. Det viste seg å bli vanskelig.

Impliserer dette at Helsingfors universitet ser på rettsskap ved UiO som en mindreverdig utdanning?

– Det er slettes ikke saken. Vi anerkjenner UiOs utmerkede akademiske institusjon og rykte, svarer Harju.

Meldt til Grensehinderådet

– Bevegelsesfrihet skal selvfølgelig gjelde studier også, det sier Petri Suopanki, seniorrådgiver i Nordisk ministerråd.

Han sier at det er leit at Lauri opplever vanskeligheter med å overføre sine studier i Norden.

– Men dette er en utdanningsproblematikk vi ikke har støtt på tidligere, forteller Suopanki.

Etter å ha vært i kontakt med flere universiteter og relevante institusjoner har Magasinet Norden lignende erfaring: Saken er ekstra vanskelig rett og slett fordi den er sjeldent, og det er dårlig oversikt over de faktiske tilfellene.

Suopanki forteller at saken er meldt inn og vil bli tatt opp i Grensehinderrådet. Der vil de vurdere saken og kvalitetssikre all informasjon.

Grensehinderrådet har ingen reell makt, men kan belyse saker og problemstillinger for de nordiske politikerne.

Helsingfors vil undersøke opptakspraksisen

Etter at Magasinet Norden plukket opp saken, kan Erika Lauri fortelle at Helsingfors universitet sommeren 2020 har tolket usikkerheten rundt opptakspraksis til hennes fordel. Universitet uttrykker overfor Lauri at Det juridiske fakultet nå vil undersøke regelverket.

Utdanning i Norden:

Norden har en lang tradisjon for et åpent studiemarked. Dette ble konkretisert i 1996 da Norden inngikk en avtale om at offentlige universiteter skulle være tilgjengelige for alle i Norden. I denne overenskomsten heter det:

«Partene forplikter seg gjensidig til å gi utdanningssøkende som er bosatt i et annet nordisk land adgang til sin offentlige høyere utdanning på samme eller likeverdige vilkår som søker fra sitt eget land.»

Grensehinderrådet:

Grensehinderrådet er et politisk oppnevnt organ, som har fått oppdrag av de nordiske regjeringene å fremme den frie bevegelsen innenfor Norden, både for enkeltpersoner og foretak.

"Bevegelsesfrihet skal selvfølgelig gjelde studier også"

Ulik struktur i jussutdannelser gjør det vanskelig å skifte studiested i Norden

Oikeustieteellisen koulutuksen erilainen rakenne tekee opiskelupaikan vaihtamisen Pohjoismaiden välillä vaikeaksi.

Koulujäsenyys Skolmedlemskap

Pohjola-Nordenissa on jo yli 200 koulujäsentä. Koulujäsenet saavat Pohjola-Nordenin ja Ruotsin Föreningen Nordenin lehtien lisäksi Pohjolaan liittyvää ajankohtaista materiaalia sekä tietoja pohjoismaisista kursseista, stipendeistä ja uusista oppimateriaaleista. Koulut voivat liittää Pohjola-Nordenin koulujäseniksi. Jäsenyyden hinta on 20 € vuodessa.

Pohjola-Norden har redan över 200 skolmedlemmar. Förutom Pohjola-Nordens och Föreningen Norden i Sveriges tidningar får skolmedlemmarna också Norden-relaterat aktuellt material, samt information om nordiska kurser, stipendier och nytt undervisningsmaterial. Skolor kan bli skolmedlemmar i Pohjola-Norden. Medlemskapet kostar 20 € per år.

Kirjastipendit Bokstipendier

Pohjola-Norden jakaa vuosittain suomalaisille kouluille kirjastipendejä jaettavaksi ruotsinkielien opinnoissa menestyneelle tai kiinnostusta pohjoismaisuuteen osoittaneelle oppilaalle. Kirjastipendejä jaetaan kaikille suomen- ja ruotsinkielisille yläasteille ja lukioille. Lisäksi kirjastipendi jaetaan kaikille suomenkielisille ala-asteille sekä ammatikkouluille. Jaettavien stipendien kirjat ovat e-kirjoja ja ne toimitetaan sähköisesti kouluille ohjeistuksen kera huhtikuun aikana.

Pohjola-Norden delar varje år ut bokstipendier till skolorna, som ska delas ut till en elev som haft framgång i det svenska språket, eller har visat intresse för det nordiska. Skolorna väljer själva ut stipendiaten. Bokstipendit delas ut till alla finsk- och svensk-språkiga högstadier och gymnasier, samt till finskspråkiga lågstadier och yrkesskolor. Bokstipendierna delas ut som e böcker, och de skickas ut tillsammans med instruktioner elektroniskt till alla skolor i april.

Suomenkielisten lukiolaisten kielikurssi

Pohjola-Norden tarjoaa opiskelijoille intensiivikurssin, jolla osallistujat saavat mahdollisuuden parantaa erityisesti ruotsin suullista kielitaitoaan, tavata ruotsinkielisiä nuoria, tutustua ruotsalaiseen/suomenruotsalaiseen kulttuuriin ja sen myötä vahvistaa pohjoismaista identiteettiään. Kurssi on tarkoitettu lukion toisen vuosikurssin suomenkielisille opiskelijoille. Hyvällä hakijalla on halua kommunikoida suullisesti ruotsiksi sekä intona toimia aktiivisesti osana ryhmää ja kykyä tulla toimeen uusien ihmisten ja tilanteiden kanssa.

Stipendi pitää sisällään opetuksen, matkat, majoituksen ja vapaa-ajan ohjelman. Jokainen lukio voi antaa stipendiä yhdelle opiskelijalle vuosittain. Tänä vuonna stipendejä myönnetään 80 oppilaalle.

Norden i Skolan

NORDEN I SKOLAN on ilmainen opetuslalusta, joka tarjoaa sekä opettajille että oppilaille ainutlaatuisen mahdollisuuden skandinaavisten naapurikielten ymmärtämisen sekä pohjoismaisen kulttuurintuntemuksen parissa työskentelyyn. Oppimateriaalit on jaettu kolmeen aihealueeseen, jotka ovat 'Kieli ja kulttuuri', 'Historia ja yhteiskunta' sekä 'Ilmasto ja luonto'. Pohjoismaisuuus on kaikkien materiaalien lähtökohta, ja ne on kehitetty tukemaan kaikkien pohjoismaisten opetus-suunnitelmienv tavoitteita.

NORDEN I SKOLAN TARJOAA myös mahdollisuuden olla yhteydessä toiseen koululuokkaan toisessa Pohjoismaassa. Yhteydenpito ystävälukon kanssa avaa valtavan määän jännittäviä mahdollisuuksia sekä ammatillisessa, kulttuurisessa että sosialisessa mielessä.

NORDEN I SKOLAN ÄR EN gratis undervisningsplattform som ger lärare och elever i alla nordiska länder unika möjligheter att arbeta med ämnesområdena 'Språk och kultur', 'Historia och samhälle' och 'Klimat och natur' i ett nordiskt perspektiv. Undervisningsplattformen riktar sig till grundskolan och gymnasiala utbildningar. Norden är ett genomgående tema i materialet, och det har tagits fram med grund i de nordiska läroplanerna.

GENOM NORDEN I SKOLAN HAR DU också möjlighet för att få kontakt med en skolklass i ett annat nordiskt land. En vänklass-relation öppnar upp för en massa spännande möjligheter - både professionellt, kulturellt och socialt.

www.nordeniskolen.org

Visste du att Pohjola-Norden har en skild sakkunnig inom skolfrågor, som jobbar med just det här och svarar gärna på frågor och tar emot nya idéer och förslag.

Tiesitkö, että Pohjola-Nordenissa työskentelee vain koulualan kysymyksiin perehtynyt asiantuntija? Hän vastaa mielellään kysymyksiisi ja ottaa vastaan uusia ideoita ja ehdotuksia.

Hanna Ölander-Nilsson
tel. 044 733 5772
hanna.olander@pohjola-norden.fi

Seuraa meitä somessa:

Facebook: [@pohjolanorden
Instagram: \[@pohjolanorden\]\(https://www.instagram.com/pohjolanorden\)](https://www.facebook.com/pohjolanorden)

www.pohjola-norden.fi

Koulualan ajankohtaisista asioista saa tietoa myös Pohjola-Norden koulussa/i skolan -Facebook-ryhmästä.

Tule mukaan!

8 vinkkiä kotipohjoismaistumiseen

Pohjoismaisuus on paljon muutakin kuin se vuosittainen Tukholman risteily tai toissavuotinen vierailu kulttuurikeskukseen. Tällä Suomessa olemme Pohjoismaissa kotonamme. Toisinaan on kuitenkin mukavaa sukeltaa myös toisten pohjoismaisten kulttuurien maailmaan. Sitä varten ei edes tarvitse välttämättä poistua kotoaan. Tässä siis muutamia vinkkejä siihen, miten elämää Pohjoismaassa voi tehdä entistäkin pohjoismaisemman!

#1 Laajenna musiikillista maailmakuvaasi

Nykyaika on monella tapaa ihanan kätevää, eikä vähiten musiikin kuuntelun suhteen. Suoratoistopalveluissa kaikki Pohjoismaiden suosituimmat artistit, autenttisimmat autallibändit ja svengaavimmat soul-laulajat ovat vain muutaman klickauksen päässä. Aloittelijalle sopivaa sisältöä ovat esimerkiksi Molly Sandénin kaltaiset ruotsalaiset eturivin artistit tai norjalaisen KEiiNOn joikupop.

#2 Plogaa kunto ja luonto kuntoon

Ruotsalainen innovaatio plogging eli "roskajuoksu" yhdistää hölkäämisen roskien keräämiseen. Hölkää, juokse tai kävele ja siivoa samalla lähiympäristöäsi. Ota mukaasi roskapussi, käsineet ja mielellään myös kaveri (yhdessä siivoatte enemmän), ja luonto kiittää! Muistathan kuitenkin varoa teräviä roskia ja pestää kädet kotiin palatessasi!

#3 Joka päivä on juhlapäivä

Tai ainakin melkein. Kaipasit sitten tilaisuutta kutsua ystäväsi kahville pitkän tauon jälkeen tai tilaisuutta syödä hyvin ja nauttia elämää, on pieni juhla varmasti paikallaan. Kotimaisten juhlapyhien lisäksi juhlistaa voi vaikkapa eri Pohjoismaiden kansallispäiviä. Ruotsalaisilla on lisäksi kalentereissaan omat päivät muun muassa katkarapuveileille, korvapuustelle sekä juustokakulle. Oli päivä mikä hyvänsä, voi sitä pohjoismaistaan kokeilemalla uutta reseptiä tai laulamalla vaikka Norjan kansallislaulua.

#4 Seikkaile supermarketin lehtihyllyllä

Yllättävän monessa vähänkään suuremmassa kaupassa Suomessa on myynnissä pohjoismaisia lehtiä. Tanskalaiset sisustusvinkit ja ruotsalaiset kuninkaallisuorut ovat piristäävä vaihtelua kotoisiin viihdeutuisiimme.

#5 Katso naapurimaiden uutisia

Naapurimaiden uutislähetyksistä voi avautua odottamattomia näkökulmia jo tutuihin uutisaiheisiin. Saatatpa myös oppia jotakin uutta kyseisen maan kulttuurista tai kielestä. Esimerkiksi pohjoismaisten yleisradioyhtiöiden, kuten SVT:n ja NRK:n verkkosivulta pääsee katsomaan uutislähetyksiä myös Suomesta käsiksi – ja SVT tarjoaa uutisia myös suomeksi!

#6 Hyggeile

Valaise ilta kyntilöin, kääriydä lämpimään vilttiin ja odota uunista kohoavaa kardemumman tuoksua (tai lämmitä mikrossa valmiita pullia). Tai tee jotain muuta hauskaa, kunhan olosi on mukava ja kodikas – eli hygge. Jos kotisi kaipailee uutta koriste-esinettä, voit vaikkapa muovalla paperimassasta parii Taalainmaanhevosta. Pääasia tässä trendivilliityksessä on ihan vanan mukava olo.

#7 Nauti Nordic noir -sarjoista

Internet on tv-sarjoja pullollaan, mutta moni parhaista rikos-sarjoista on peräisin Pohjoismaista. Olipa suosikkisi sitten Juutinrauman ympäristöön sijoittuva Silta tai kotimainen Karppi, löytyy sarjatarjonnasta rikostarinaa joka lähtöön. Ja uunituoreita, tulevia klassikoita näyttävät meillä myös monet kanavat ihan parasta aikaa.

#8 Opettele kieltä

Kirjastojen kieltenosastot ovat pullollaan oppimateriaalia uusien kielien opiskeluun ja vanhojen kertamiseen. Laina lyhytkurssi fäärin kielestä tai petraa peruskouluruotsi käytökkuntoon ilman arvosanapaineita! Jos ja kun opiskelu imaisee mukanaan, tarjoavat mm. kansalaisopistot ja aikuislukiot lukemattomia mahdollisuuksia kielten lähiopetuksen.

TEKSTI: RASMUS KEINÄNEN

Puheenjohtaja Ragnar Johansen ja taustalla kotikaupunkinsa Ålesund.
Kuva: Ragnar Johansenin kotialbumi.

Ålesund

Innbyggertall: 66 000 (2020)

Beliggenhet: Ved vestkysten, midt mellom Bergen og Trondheim

Hovednæringer: Fiskefangst, fiskeindustri, skipsbygging og handel

Leder i Foreningen Norden: Ragnar Johansen

Vår måte å takle corona: Holde sosial avstand – mye digital kommunikasjon

Västeråsin sydän – tori ja Tuomiokirkko. Kuva: Riitta Cederqvist.

Västerås

Invånarantal: 152 078 (2020)

Läge: Vid Mälarens norra strand cirka elva mil från Stockholm

Huvudnäringer: ABB Power Grids Sweden AB, Seco Tools AB, Westinghouse Electric Sweden AB och Mälarenergi AB

Ordförande i Föreningen Norden: Alice Widlund

Vårt sätt att tackla corona: Hålla avstånd och begränsa nya kontakter

Kuva Akureyrin keskustasta, jonne ystävyyskaupunki Randers lähettilä vuosittain joulukuusen. Kuva: Birgit Schov.

Akureyri - Islands norra huvudstad

Invånarantal: 19 156 (2020)

Läge: På nordöstra Island, vid fjorden Eyjafjörður

Huvudnäringsar: matindustri (fisk, kött, mejeri), turism allt året (hamnar för utländska turistfärjor, båtturer, skidturism)

Ordförande i Norden föreningen: Therese Möller

Vårt sätt att tackla corona: Att hålla kontakt med varandra, träffas och uppleva kultur, allt via nätet

NOVU-väkeä ystävyyskaupunkikiviä ihailemassa Randersissa 2017.

Kuva: Minna Hursti.

Randers

Indbyggertal: 62 482 (2020)

Beliggenhed: I Jylland mellem Aarhus og Ålborg

Hovederhverv: Industrivirksomheder, liberale erhverv, handel

Leder i Foreningen Norden: Hanne Maja Christiansen

Vores måde at forholde os til corona-pandemien på: Vi holder afstand men har kontakt via nyhedsbreve, lokal Facebookside og mail.

Suurenmoisia hetkiä Fazerilla.

Fazer Experience Vierailukeskus tarjoaa iloa sekä elämyksiä kaikenikäisille!

Tutustu kiehtovaan näyttelyyn,
Fazer Caféhen ja myymäläämme.

Osta liput ennakkoon näyttelykierrokselle
visitfazer.com

Fazer Experience Vierailukeskus
Fazerintie 6, 01230 Vantaa
visitfazer.com

HYÖDYNÄ JÄSENETUSTI! -10% majoituksesta kotimaan hostelleissa

Yli 40 edullista,
ainutlaatuista ja
yhteisöllistä hostellia
ympäri Suomea!

JÄSEN-
ALENNUS
-10%

Varaa suoraan ja säästä:

hostellit.fi

Onko Suomi Pohjoismaa?

Helmikuun alussa Suomessa heräsi keskustelua siitä, onko Suomi vielä Pohjoismaa. Keskustelun kirvoitti käyntiin valtiovarainministeriön raportti, jonka mukaan Suomen talouskasvu on jäämässä vertailumaista jälkeen.

VALTIOVARAINMINISTERIÖN RAPORTTI OLI tarkoitushakuisen provokatiivinen ja lopulta kävi ilmi, ettei talouden mittareissa vältämättä ollutkaan tapahtunut suurta muutosta, joka olisi Suomen yhtäkkiä poistanut Pohjoismaiden joukosta. Voimme siis huokaista helpotuksesta – Suomen tilanne suhteessa muihin Pohjoismaihin pysyy siis melko lailla vakiona myös tulevaisuudessa.

SUOMI ON NIMITTÄIN OLLUT aina Pohjoismaiden joukossa jonkinlainen perässähihtääjä. Siinä, missä norjalaiset kirjoittivat jo 800-luvulla, Suomesta kirjallisia lähteitä alkaa löytyä vasta noin 400 vuotta myöhemmin. Vaikka Suomi voi ylpeillä sillä, että meillä saatiin yleinen ja yhtäläinen äänioikeus jo 1906, Islannin parlamentin historia on vajaat tuhat vuotta vanhempi.

TANSKASSA MAANVILJELYS ALKOI yleistyä suhteellisen suotuisissa olosuhteissa noin 5000 vuotta sitten. Tuoreehkon tutkimuksen mukaan Suomessa se oli yleistä vasta 1200-luvulla.

RUOTSI SAI ENSIMMÄISEN KUNINKAANSA 1200-luvun puoliväliin – selvästi Norjan ja Tanskan jälkeen. Suomeen ensimmäinen kuningas saatiin valittua vasta 1918, sentään muutama kuukausi ennen Islantia.

HISTORIAN VALOSSA SUOMI ei siis ole pärjänyt pohjoismaisessa kilvoittelussa kovinkaan vahvasti. Edellinen kerta, kun talousviisaat ovat tämän todenneet on niinkin kaukaa kuin vuodelta 2014. Silloin Elinkeinoelämän tutkimuslaitos havaitsi, että Suomi on "putoamassa Pohjoismaiden kelkasta". Kun vielä 70-luvulla Pohjoismaisen kelkan kyydissä oleminen tarkoitti Suomessa sitä, että siirtyi Ruotsiin töihin, kovin pitkään emme ole ehtineet siinä kelkassa koskaan istunutkaan.

OIKEASTAANHAN SUOMI ONKIN Pohjoismaa vain, koska meidän on ollut pakko olla. Ensin Suomi pakotettiin Pohjoismaaksi Kalmarin unionissa ja sotien jälkeen se oli suunta, jonne Suomen oli poliittisista syistä pakko hakeutua.

ME PUHUMME ERI kielää kuin pohjoismaiset kumppanimme. Meiltä puuttuu pitkä ja uljas historia, emmekä siis oikein tunnu pysyvän taloudenkaan tahdissa. Me emme oikein ole edes pikkuvelikään pohjoismaisessa kontekstissa – se rooli on varattu kaukaiselle Islannille. Ehkä Suomi-neito on adoptoitu sisko tai pikemminkin serkku.

MUTTA KYLLÄ SUOMI ON Pohjoismaa. Meillä on hyvinvointivaltio, yhteinen historia, korkea verotus ja korkea luottamus viranomaisiin. Meillä on korkea koulutus, luterilaisuus ja tasa-arvo.

POHJOISMAISESSA KILPAILUSSA SUOMEN ON ollut vaikea pärjätä. Se ei johdu huonoudestamme, vaan siitä, että viiterryhmä on maailman paras. Kilpailun sijaan meidän kannattaakin keskittyä yhteistyöhön.

TEKSTI: OTTO PEURA

Matkaunelmia, matkahaaveita, matkasuunnitelmia...

Ja kun matkaan taas päästään, me kaikki,
Matka-Agentit sekä koko Elämys Group,
olemme valmiina toteuttamaan sinun, perheesi,
koko ryhmäsi unelmat ja suunnitelmat.

Suomalainen matkanjärjestäjä Matka-Agentit on osa suomalaista,
30 vuotta toiminutta matkailuyritystä, Elämys Groupia.

Matka-Agenttien monipuoliseen ohjelmistoon kuuluvat kiertomatkat,
teemamatkat, kaupunkilomat, rantaomat ja pitkät lomat, risteilyt,
kotimaan matkat ja esteettömät matkat.

Matka-Agentit palvelee Pohjola-Norden ry:n jäseniä kaikissa matka-asioissa!

Opastetut matkat, laiva- ja lentoliput, hotellivaraukset,
myös kaikki yhdistyksesi ryhmämatkat minne vain, milloin vain!

Pyydä tarjous ryhmat@matka-agentit.fi

Myös Elämyksen koko ohjelmisto, mm. aktiivilomat ja urheilutapahtumat,
on saatavissa tuttujen Matka-Agentit -yhteishenkilöiden kautta.

www.matka-agentit.fi
myynti@matka-agentit.fi
Vapaa-ajan matkat puh. 030 621 9480

HELSINKI, Hämeentie 31 A
JOENSUU, Kirkkokatu 20
PORVOO, Linnankoskenkatu 28

**Matka
agentit**
Suomalainen matkanjärjestäjä

Ny antologi på svenska, meänkieli och finska

Svenska Föreningen Norden Pajala
och finska Kolari kommun i samarbete

Varför jag bär min Tornedalsdräkt

Jag bär den för soldränkta nätter
för rätten att håva lax ur min egen älvs.
För att mina framtida barn ska utbrista
huija
när de tappar grillkorven i elden.
För dopp i kopp, kahvijuusto
och torrkött värt ett ljumare namn.
För mitt fjäll, mitt hav och mina skogar.//

LINNEA KERO

UR KUULE ÄÄNET VÄYLÄNVARREN – RÖSTER VID GRÄNSÄLVEN

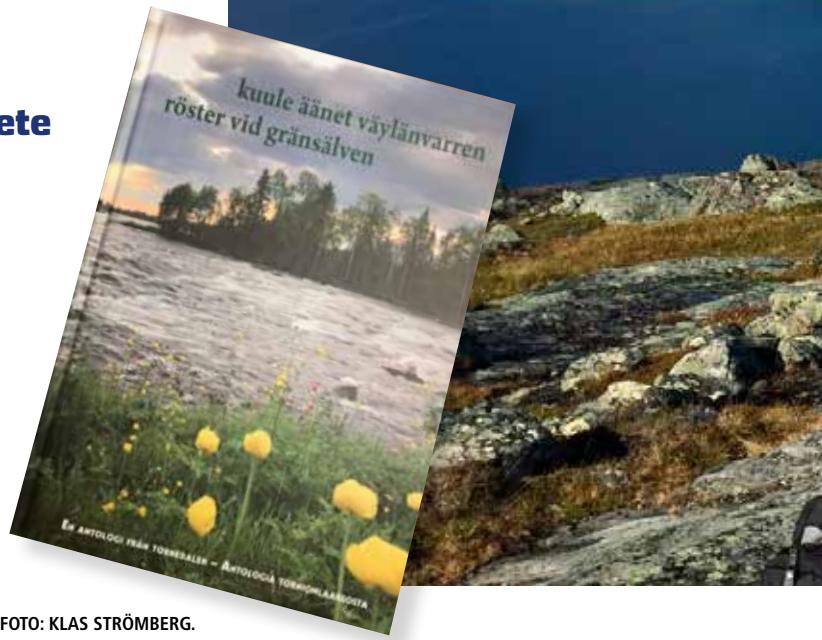

FOTO: KLAS STRÖMBERG.

Kuule äänet väylänvarren Röster vid gränsälven

Inte visste vi att gränsfrågan snart skulle komma att bli brännande het när vi inledde projektet "Leva i gränsland" i början av år 2019. Men så blev det – på grund av pandemin.

I svenska Tornedalen är det inte det svenska språket, utan tornedalsfinska (meänkieli) och finska, som talas av majoriteten. Åtminstone av den majoritet som hör till den äldre halvan av befolkningen.

Vi som bor här upplever – riktigt eller oriktigt – ett förvånande ointresse från svensk media för vad som händer alldeles öster om vårt land. Vilket bidrar till att kunskapen om vår till stora delar gemensamma och sammanvävda historia med Finland, är diffus och vag.

Genom projektet ville vi sätta mer ljus på Sveriges nordöstra landsände, och därmed bidra till att få den tornedalska identiteten tydligare utmejslad. Och vi ville samarbeta med den finska sidan av Tornedalen.

Så Föreningen Norden i Pajala tillsammans med

Kulturavdelningen i Kolari kommun gick ut med en inbjudan till alla med lust att skriva, att berätta om hur det är att leva i svenska och finska Tornedalen. Vi gav få riktlinjer till hågade skribenter och ville se vilka teman man valde att skriva om. Responsen blev oväntat stor och vid manusstopp hade vi fätt in texter från drygt fyrtio skribenter.

Ett av redaktionens största huvudbry var just språkfrågan. Vem vill/orkar läsa en bok där en del läsare bara skulle förstå hälften? Tänkte vi, och oroades oss för detta. Men översättningar är dyra och tidskrävande och vi valde att publicera texterna på det språk som de var skrivna.

Det visade sig vara något av ett lyckokast. Den vanligaste kommentaren från bokens köpare är just detta: "vad roligt att få en bok i handen som är skriven på alla tre språken". Och vi i redaktionen kände detsamma: det är klart att en bok, utgiven i Tornedalen ska vara på de tre språk som vi hör till vardags.

Och vilka teman berättade man om? Texterna från

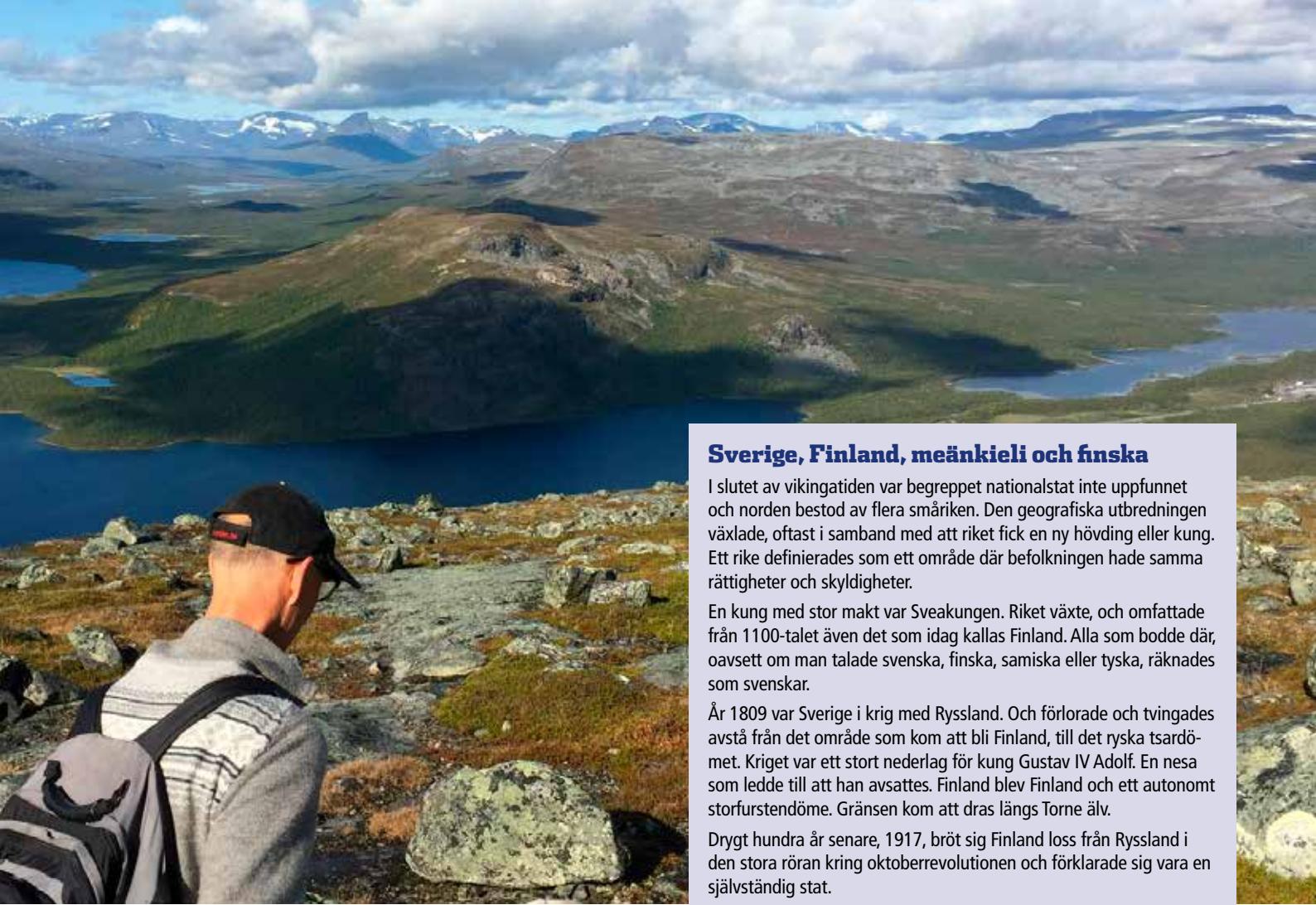

FOTO: DORIS ISAKSSON

Sverige, Finland, meänkieli och finska

I slutet av vikingatiden var begreppet nationalstat inte uppfunnet och norden bestod av flera småriken. Den geografiska utbredningen växlade, oftast i samband med att riket fick en ny hövding eller kung. Ett rike definierades som ett område där befolkningen hade samma rättigheter och skyldigheter.

En kung med stor makt var Sveakungen. Riket växte, och omfattade från 1100-talet även det som idag kallas Finland. Alla som bodde där, oavsett om man talade svenska, finska, samiska eller tyska, räknades som svenskar.

År 1809 var Sverige i krig med Ryssland. Och förlorade och tvingades avstå från det område som kom att bli Finland, till det ryska tsardömet. Kriget var ett stort nederlag för kung Gustav IV Adolf. En nesa som ledde till att han avsattes. Finland blev Finland och ett autonomt storfurstdöme. Gränsen kom att dras längs Torne älv.

Drygt hundra år senare, 1917, bröt sig Finland loss från Ryssland i den stora röran kring oktoberrevolutionen och förklarade sig vara en självständig stat.

Men i den del av Sverige som låg närmast det nya Finland pratade man fortfarande finska eller tornedalsfinska. Både finskan och tornedalsfinskan fick år 1999 status som minoritetsspråk i Sverige. Tornedalsfinskan gavs det officiella namnet meänkieli.

Finland handlar till stor del om att skapa sig en framtid i Sverige, när det egna landet inte hade någonting att erbjuda efter krigsåren. Texerna från Sverige handlar ofta om förlust och saknad. Man längtar till barndomens oföränderliga sommar- och vinterlandskap. Och man längtar till det ursprungliga språket.

Vi fick en samling historiska och lingvistiska dokument att ge ut i en antologi.

Så kom pandemin, vilket innebar att den så självklart öppna gränsen mellan Sverige och Finland stängdes. Det innebar en hel del praktiskt krångel de första veckorna. Folk blev stressade och arga.

Tankar fick mogna, föruft togs till fånga hos myndigheterna, och snart gick det bra att passera gränsen, mot uppvisande av körkort och utväxlande av några ord med gränsvakterna om varför man tänkte besöka Finland.

Inte för att på något sätt förringa den enorma påverkan som pandemin ger med hälsomässigt lidande, sociala

inskränkningar och ekonomiska konsekvenser - men vårt projekt löpte på ganska ostört. Vi kunde fortsätta besöka det finska förlaget, fortsätta redigera manus, och slutligen få en färdigtryckt bok i handen.

Det enda som påverkades var Boksläppet. De ursprungliga planerna fick släppas, och vi kunde bara genomföra ett fysiskt boksläpp som fick göras i finska Kolari i mitten av november, med högläsning ur boken och samkväm. Även den svenska delen av redaktionen deltog.

Hursomhelst, bokförsäljningen tog direkt bra fart. Även minoritetsföreningar och bibliotek har hört av sig och köpt in boken.

Och det fortsatta samarbetet över gränsen – hur kommer det att gå? Visst uttrycker en del oro för framtiden. Kommer det att ta lång tid att hitta tillbaka? Kommer vi alls att hitta tillbaka?

Visserligen är mycket satt på PAUSE på grund av Coronapandemin. Men människor vill bevara sådant som

förenklar tillvaron, även vid en nationsgräns. Man vill fortsätta att träffa släkt och vänner över gränsen, svenskar vill handla i Kolari ”för där är det bättre/billigare/roligare”. Och finnar vill fortsätta åka över till ICA Lahtis i Kaunisjoensuu eller ett par mil längre till Pajala – av samma skäl. Svenska ungdomar vill åka till skidorterna Levi och Ylläs för att festa loss en lördagskväll. De flesta längtar till att allt ska återgå till det normala – och ser också till att normaltillståndet uppnås.

PAJALA I DECEMBER 2020

MONIKA LUUKSAAR LUND, PROJEKTLEDARE FÖR LEVA I GRÄNSLAND.

Kahvijuustoa, facebookia ja nationalismia

Että sai olla keskellä tätä pataa idän ja lännen välillä, saalis-tajahengen ja suurten teollisuushankkeiden, kielten ja perinteiden täyttämää pataa. Että saa sukupuussaan tuntea niin pirkkalaisia, savolaisia kuin saamelaisia, että on juonut vodkaa ja laulanut Kansainvälistä venäläisten kanssa savottakylässä Arkangelin laidoilla //.

Ja että saa asua niillä hopeaa kimalta villa joilla onnellisen tietämättöminä rajoista ja reviireistä, aatteista ja uskonnoista keräävät vetensä paljakoilta ja koivumetsiköistä ja kuljettavat ne obi mineraalirikkaiden vuorten ja laajojen hillamaiden, alas halki Taigan ikiaina kääärähavumetsien ja alamaiden pehmeiden koivikoiden ja tyhjentävät ne mereen joka nousee ja laskee vuoronperään jääkausien vaihtuessa//

BERTIL ISAKSSON, PENTÄSJÄRVI, SVERIGE

UR KUULE ÄÄNET VÄYLÄNVARREN – RÖSTER VID GRÄNSÅLVEN.

Väylän ääni

Pimeä on
Men inte tyst //
Vattnets fart avtar
Isen lägger sig //
Jää puristaa veen
Ja se huuttaa takasi
Snön den dämpande skyddande saknade vännen
Kyllä saat nyt tulla, valon ja pehmeyen kans //

JOHANNA HJÄRTSTRÖM, PAJALA, SVERIGE

UR KUULE ÄÄNET VÄYLÄNVARREN – RÖSTER VID GRÄNSÅLVEN.

För beställning av boken eller dialog kontakta:

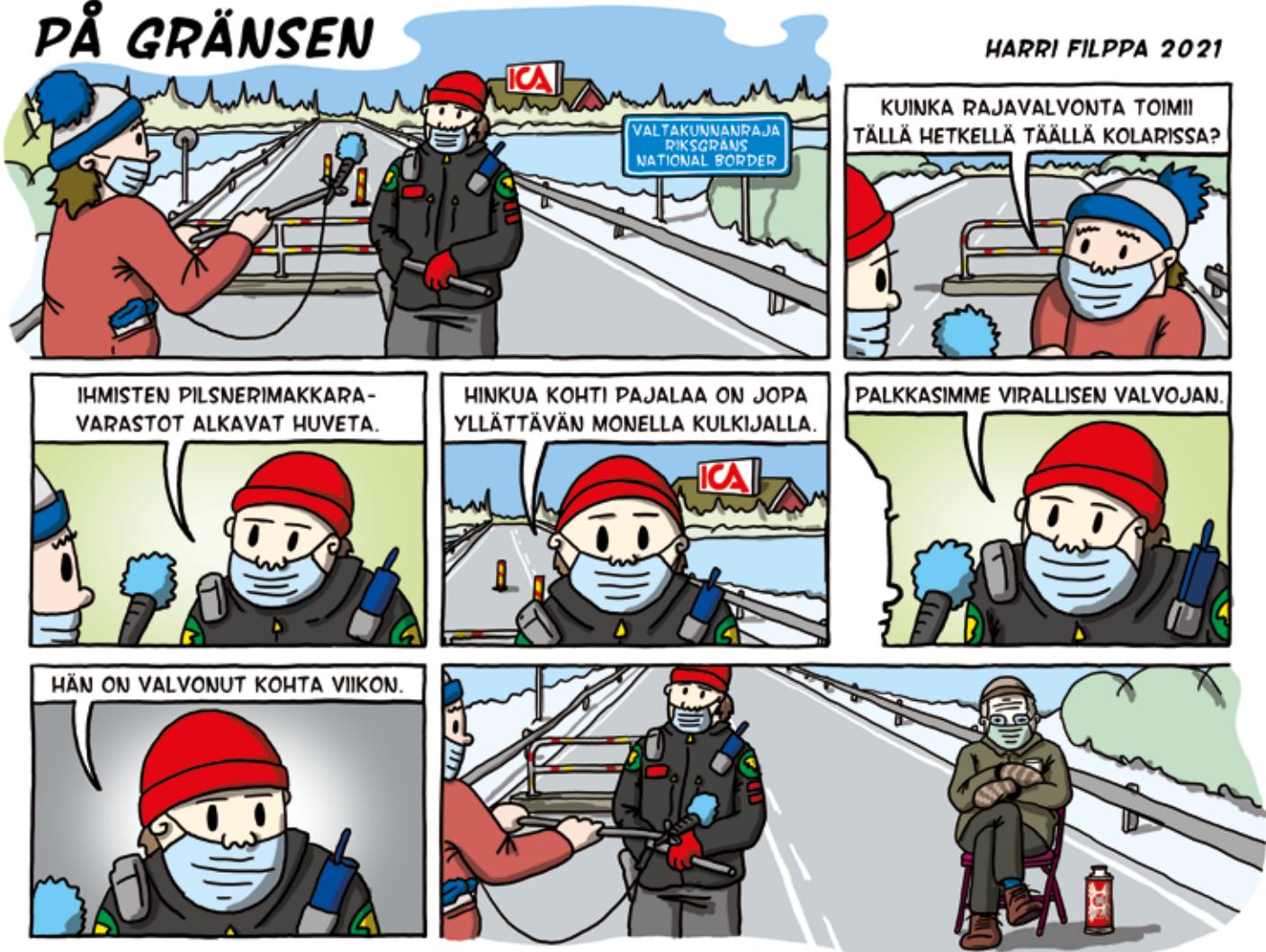
Kyösti Satokangas
0404895015
kyosti.satokangas@kolari.fi
Kolarin kirjasto- ja kulttuuritoimi

Projektets redaktion: Sören Skogsdal, Tuula Uusitalo, Monika Luksaar Lund, Anneli Mäkinen. Foto: Tomas Calla.
Kyösti Satokangas på separat bild, på grund av coronarestriktioner. Foto: Outi Jaako

PÅ GRÄNSEN

HARRI FILPPA 2021

GÖR GIFTAS-LYSTEN?

UNDER-HÄLLA	LÄMNAR SPELARE IN LÄG RÖST	KLI	LUGN VID MÄLTIDEN	BRUTNA BEN	FÖR KOLL AV VAT-TENDJUP KNÄN	TRÄD HÖRS OFTA I NASH-VILLE
INTE UPP-ODLAT					BEREDD ÄR PUDEL	
BUNDEN MED REP	DEN HAR FLERA AVSNITT	AV-LOPPEN PRYDER FINGRAR				VILL VÄL FÄNGEN RESVÄG
VARIT PÅ DÄLIGT HUMÖR				KAN FYLLAS MED GLASS		
SISTIBOK ÄRKRING-FLUTEN					FLITIG	SKREV ROSSINI
AVSLOJA EN I NORR OCH EN I SÖDER	TOTAL MÅNGD HA VARG-LÄTE	HÖRSEL-ORGAN	LAT OCH OSKARP	KELTER	ISTIL MED LUKT-ORGAN	
ORSAK TILL VÄRSNUVA?						KERA-MIKERS MATERIAL SUGGA
UTE-PLATSEN			LIK-GILTIGA	OORD-NAD	TIDER MED RÄDSLÄ	RENSA SKOR-STENEN

Svaren på korsordet hittas på våra hemidor efter tidningen har publicerats.

BIM WICKSTRÖM

Tule mukaan toimintaan ja liity jäseneksi!

Jäsenyys on kannanotto pohjoismaisuuden puolesta.
Voit liittyä jäseneksi myös osoitteessa pohjola-norden.fi.

Bli medlem!

Medlemskap är ett ställningstagande för det nordiska samarbetet.
Du kan ansluta dig även på pohjola-norden.fi.

Taita ja niittää tästä Vik och häfta ihop

- Haluan liittyä henkilöjäseneksi / Jag vill ansluta mig som personmedlem (22€)
- Haluan liittyä Pohjola-Nordenin kannatusjäseneksi / Jag vill ansluta mig till Pohjola-Norden som stödmedlem (22€)
- Perhejäsenyys / Familjemedlemskap (12€)
- Pohjola-Nordenin Nuorisoliiton jäsenyys / Medlemskap i Pohjola-Nordens Ungdomsförbund (ilmainen/gratis)
- Koulujäsenyys / Skolmedlemskap (20€)
- Yhteisöjäsenyys / Medlemskap för samverkande organisationer (Jäsenmaksu määräytyy yhteisön koon mukaan)

Nimi/Namn:

Osoite / Adress:

Postinumero ja -toimipaikka / Postnummer och – anstalt:

Puhelin / Telefon:

Sähköposti / E-post :

- Haluan jäsenmaksulaskuni sähköpostilla / Jag vill ha min medlemsfaktura per e-post

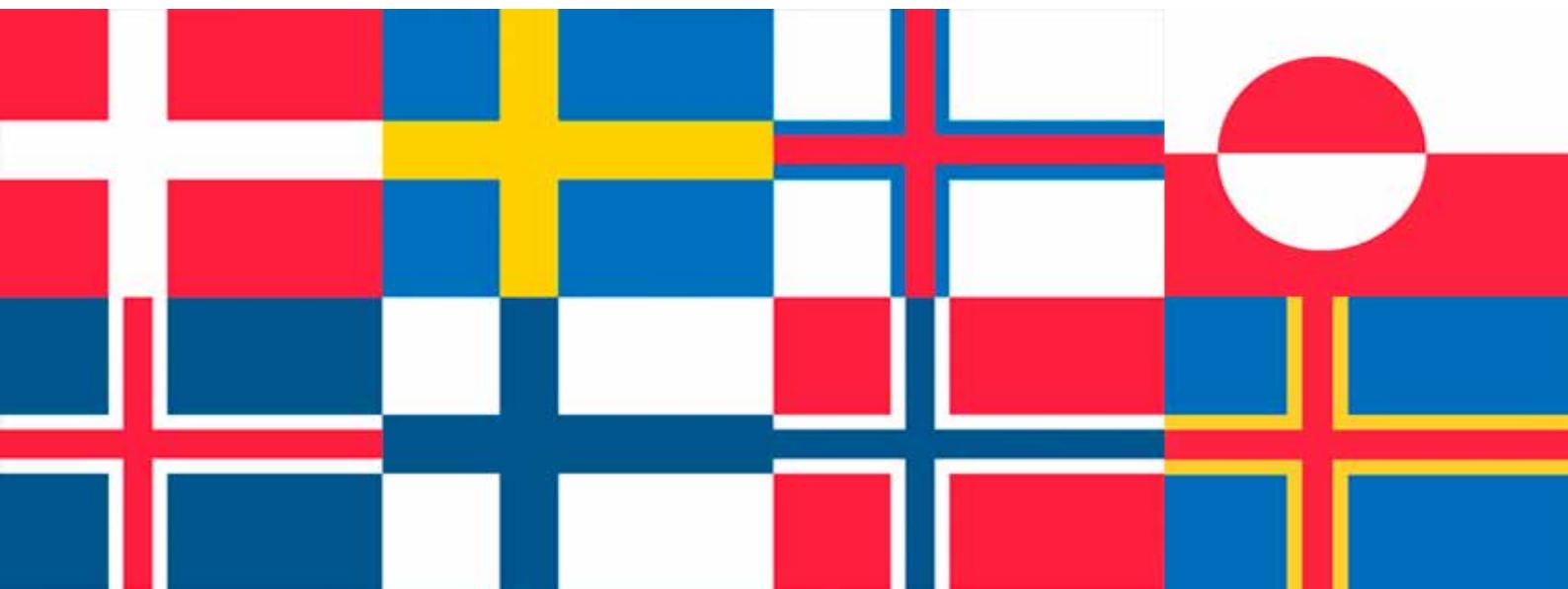
Yhdistys / Förening:

Lisätietoja /Ytterligare uppgifter

(Koulu- tai yhteisöjäsenen laskutusosoite ja yhteyshenkilön tiedot / Skol- eller organisationsmedlemmens faktureringsadress och kontaktpersonens uppgifter)

Päiväys ja allekirjoitus / Datum och underskrift

Yhteystietojani käytetään ainoastaan Pohjola-Nordin ja sen yhdistysten omaan tiedotukseen eikä niitä luovuteta ulkopuolisille tahoille.
Löydät jäsenrekisteriselosteemme osoitteesta pohjola-norden.fi kohdasta Jäsenille.
Kontaktpågifterna används endast för Pohjola-Nordens och dess föreningars information och ges inte ut till utomstående.
Du hittar vår medlemsregisterbeskrivning på pohjola-norden.fi under Medlemmar.

Pohjola-Norden
maksaa
postimaksun

Pohjola-Norden
betalar portot

Pohjola-Norden
Vastauslähetyks
Sopimus 5005877
00003 Helsinki

YLI 4 000 AJONEUVOA

sekä ammattitaitoinen
huolto ja varaosat
osoitteesta

RINTA-JOUSSI.COM

Rinta-Joupin Autoliike

Koko kansan autokauppa

2021-MALLIT MYYDÄÄN NYT - OLE NOPEA!

Valikoimassamme myös käytettyjä ajoneuvoja! Tule käymään tai kurvaa osoitteeseen www.procaravan.fi

Laadukkaat caravantarvikkeet verkkokaupastaamme www.procaravan.fi

NUMMELA
Hiidenmäentie 268
03100 Nummela

YLIVIESKA
Ollilanojankatu 2
84100 Ylivieska

Topi Typpö
020 728 9227

Juha Timlin
020 728 9221

Andre Paiso
020 728 9229

Matias Latvakoski
020 728 9220

ProCaravan